

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI DERGİSİ

DİNİ, AHLÂKİ, EDEBİ, MESLEKİ AYLIK DERGİ

3. Cilt

Nisan — 1964

4. Sayı

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ALLAH'A VE PEYGAMBERİNE İTAAAT	99
Osman KESKİOĞLU	
SAYIN ADALET BAKANININ, CEZA EVLERİNDE YAPIL- MAKTA OLAN DİNİ KONFERANSLARIN DEVAMINA DÂİR YAZILARI	101
BAŞKANLIĞIMIZIN MÜFTÜLÜKLERE TÂMİMİ	102
İSLÂM MEDENİYETİNİN TESİRLERİ	103
Prof. Celâl SARAÇ	
ÖLÜM YILDÖNÜMÜ DOLAYISIYLA M. ŞEREFEDDİN YALT- KAYA	106
M. Asım KÖKSAL	
HAC, ZENGİNLER İÇİNDİR	109
A. Hamdi KASABOĞLU	
DOĞRULUK	111
Zübeyr KOÇ	
DİKİŞSİZ ELBİSE GİYECEKLER	112
Ahmet YÜZENDAĞ	
DÂİMA BİRLİK	114
H. Avni BAYRAKTAR	
İSLÂM - TÜRK TARİHİNDE İLK UÇMA DENEMELERİ	116
M. Asım KÖKSAL	
GÖNÜL İLÂHİSİ (Şiir)	117
İhsan Cemaleddin ETİL	
HAZRET-İ ALİ'NİN ÖLMEZ SÖZLERİ (Geçen sayıdan devam)	118
İbrahim EKEN	
SEVGİYE MÜSTAHAK YALNIZ ALLAH'DIR	120
Ahmet ARSLANTÜRK	
TÜRK TOPLUMUNU GELİŞTİRME DERNEĞİNİN BİR BİLDİ- RİSİ	121
OSMANLI ŞEYHÜLİSLÂMLARININ TERACİM-İ AHVÂLİ ...	122
Efdal-zâde Hamîdü'd-Dîn Efendi - Zembilli Ali Efendi	
FETVÂ EMİNLERİ (Geçen sayıdan devam)	123
M. Vâmık Şükrü ALTINBAŞ	
HABERLER : Dış Basından, İç basından, Teşkilât haberleri	124
ÖRNEK MESLEKDAŞLARIMIZ	127

İSLÂM - TÜRK TARİHİNDE İLK UÇMA DENEMELERİ

M. Âsım KÖKSAL

Cenâb-ı-Hak, Âdemoğullarını, kâinatta her şeyi dilediği gibi idâre edebilecek ve onları kendi menfaatlerinde kullanabilecek bir kaabiliyette yaratmıştır.

Bu cihet Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle açıklanmaktadır: «Görmüyor musunuz ki Allah, göklerde ve yerde olanları size müsahhar kılmıştır.» (Lokman, 20).

O halde insan, kaabiliyetlerini inkişaf ettirebildiği takdirde bütün tabiat kuvvetlerini de kendilerine âmâde bir vaziyette bulacak. Denizlerde balıklar gibi yüzebileceği gibi havada da kuşlar gibi uçabilecektir. Çünkü Allah'ın vermiş olduğu kaabiliyeti inkişaf ettirmek suretiyle yüzmek ve uçmak kanunlarını keşif ve onlardan istifade edebilecektir. Kur'ân-ı Kerîm bu hususta şu uyarılarda bulunmaktadır: «Gökle yer arasında müsahhar olup uçuşan kuşları görmüyorlar mı? Onları, öyle yalnız Allah tutar. Bunda mü'minler için bir takım ibretler var.» (Nahl, 79).

«Denizi size müsahhar kılan Allah'dır ki, orada onun emir (ve izniyle) gemiler yürüsün, siz de inâyeti sâyesinde ticâret ve menfaat elde edesiniz ve nimetlerine de şükredesiniz.» (Câsiye, 12).

Uçmak, bizde dinî bir terimdir. Türkçemizde cennetin adı «Uçmak» değil midir?

Allah'ın yarattıklarına ibret gözüyle bakan atalarımızdan kuşlar gibi göklere ağmaya çalışanlar olmuştur. Bundan 10 asır önce, Türkistanlı meşhur dilci «Filolog» Cevherî İsmâil, kuşların uçuşlarını inceledikten sonra uçma denemesi yapmıştır: Beline başladığı iki büyük kanatla Nişabur câmiinin damından havaya fırlayan Cevherî, bir müddet uçtuktan sonra, ansızın çıkan rüzgâra karşı kanatlarını idare edemiyerek düşüp parçalanmıştır. Cevherî'yi Türklerin ilk hava şehidi saymak gerekir.

Müslümanlardan, Cevherî'den önce uçma teşebbüsünde bulunan da vardır: Şair Ebul Kasım Fırnasoğlu. Bu zât, büyük kuş kanatlarından iki kanat takınıp onlarla havada bir müddet uçmuş ise de - Havadan yere inmek için kuşların kuyruklarından faydalandıklarının farkında olmadığından, iniş muvazenesini temin edemiyerek düşmüştür.

Sultan Murat IV. devrinde de uçmağa iki Türk muvaffak olmuştur. Bunlardan biri Ahmet Çelebi, diğeri Lagarî Hasan Çelebi'dir.

Ahmet Çelebi, bugünkü plânörlerin nüvesi sayılabilecek iki kanat üstünde rüzgâr cereyanlarının kuvvetinden faydalanarak Galata Kulesinden Üsküdar sirtlarına konmağa muvaffak olmuştur. Bunu tâkip eden ikinci uçuş ise bugünkü füzelerin ilk örneği olan bir fişekle olmuş ve bu da Dördüncü Murad'ın gözü önünde Lagarî Hasan Çelebi tarafından tam bir başarı ile yapılmıştır.

Avliya Çelebi, bu ilk roket uçuşu hakkında izahat verir ve Hasan Çelebi'nin bu başarısından dolayı bir kese akçe ihsâna nâil olduğunu ve 70 akçe ile de Sipâhi yazıldığını bildirir.